

Komunikacja we współcześnie wymagających
sytuacjach: MIX&MATCH (edycja: zdrowie osób
LGBT+ & leczenie niemedyczne & przeciwdziałanie
przemocy & shared decision-making)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Komunikacji Medycznej Warszawski Uniwersytet Medyczny ul. Litewska 16 00-575 Warszawa skm@wum.edu.pl www.skm.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Koordinator przedmiotu	Lek. Anna Rosada anna.rosada@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr Antonina Doroszevska, lek. Anna Rosada, przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji LGBT+

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	II, III, IV, V rok	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		10	0,4
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)		20	0,8
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie i rozwinięcie podstawowych umiejętności komunikacyjnych w kontekstach wymagających, specyficznych interakcji z pacjentem i jego bliskimi.
C2	Rozwijanie umiejętności rozmowy z pacjentem i jego bliskimi, uwzględniając specyficzną perspektywę i bezpieczeństwo pacjenta.
C3	Zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat kontekstu społeczno-psychologicznego zachowań pacjentów w specyficznych sytuacjach.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W5.	Zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji.
D.W17.	Prawa pacjenta.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U1.	Uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych.
D.U4.	Budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia.
D.U5.	Przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej.
D.U15.	Przestrzegać praw pacjenta.

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	podstawowe koncepty, założenia, systemowe rozwiązania oraz rzeczywistość pacjentów w różnych sytuacjach (rozmowy z pacjentem LGBT+, pacjentem stosującym leczenie niemedyczne, ofiarami i sprawcami przemocy w warunkach placówki medycznej, pacjentem stojącym przed koniecznością wyboru dalszego postępowania);
----	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	zastosować umiejętności komunikacyjne w specyficznych sytuacjach (rozmowy z pacjentem LGBT+, pacjentem stosującym leczenie niemedyczne, ofiarami i sprawcami przemocy w warunkach placówki medycznej, pacjentem stojącym przed koniecznością wyboru dalszego postępowania);
U2	Wykorzystać posiadaną wiedzę i znajomość kontekstu w procesie budowania relacji z pacjentem (rozmowy z pacjentem LGBT+, pacjentem stosującym leczenie niemedyczne, ofiarami i sprawcami przemocy w warunkach placówki medycznej, pacjentem stojącym przed koniecznością wyboru dalszego postępowania);

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	budowania relacji z pacjentem w społecznie wymagających kontekstach;
K2	uwzględniania perspektywy pacjenta przy wyborze ścieżki diagnostyczno-terapeutycznej w społecznie wymagających kontekstach;

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
E-learning	<p>MODUŁ: KOMUNIKACJA I POROZUMIENIE Z PACJENTAMI LGBT+</p> <p>Płeć, gender, seksualność, zdrowie seksualne – wprowadzenie</p> <p>Zaburzenia w rozwoju seksualnym człowieka</p> <p>Nierówności w zdrowiu osób LGBT i społeczne funkcjonowanie osób LGBT w Polsce</p> <p>Problemy zdrowotne osób LGBT – psychologiczne, endokrynologiczne, ginekologiczne, chirurgiczne</p>	<p>D.W5</p> <p>D.W17</p> <p>W1</p>

	<p>Profilaktyka zakażeń HIV</p> <p>Studia przypadków – pacjenci LGBT+ funkcjonujący w polskim Systemie Ochronie Zdrowia</p> <p>MODUŁ: LECZNICTWO NIEMEDYCZNE (tzw. ALT-MED) Narracje leczenia niemedyceznego, alternatywnej i niekonwencjonalnej „medycyny” vs medycyny konwencjonalnej i EBM– czym są i czym nie są?</p> <p>Lecznictwo niemedycezne w chorobie i profilaktyce - perspektywa użytkowników leczenia niemedyceznego</p> <p>Etyka w kontekście leczenia niemedyceznego – o placebo i prawach pacjenta</p> <p>Protokół rozmowy z pacjentem stosującym leczenie niemedycezne i edukacja zdrowotna w warunkach gabinetu lekarskiego</p> <p>Powszechne techniki/filozofie leczenia niemedyceznego wśród polskich pacjentów – filozofia, skuteczność i bezpieczeństwo</p> <p>MODUŁ: PACJENT DOŚWIADCZAJĄCY PRZEMOCY Czym jest przemoc?</p> <p>Przemoc w Polsce – jak było, jak jest i jak być może</p> <p>Objawy u ofiar przemocy. Grupy szczególnego ryzyka.</p> <p>Rola lekarza w kontekście przeciwdziałania przemocy</p> <p>Niebieska karta, wgląd Sądu w sytuację rodziny, ograniczenie praw – procedury</p> <p>MODUŁ: SHARED DECISION-MAKING (WSPÓLNE PODEJMOWANIE DECYZJI) Modele partnerski i paternalistyczny we współpracy z pacjentami w Polsce</p> <p>Założenia i zastosowanie Shared Decision-Making</p> <p>Informowanie pacjenta - świadoma zgoda</p> <p>Metody edukowania pacjentów</p> <p>Komunikowanie ryzyka</p> <p>Pomoce decyzyjne</p>	
<p>Seminaria - symulacje</p>	<p>Zaprezentowane poniżej scenariusze nie obejmują całego programu seminariów, a mają za zadanie zaprezentować przykładowe symulacje dla danego modułu.</p> <p>Sytuacja 1. Do gabinetu wchodzi ledwie powstrzymująca zdenerwowana kobieta w średnim wieku. Oskarża Cię o “deprawację” jej syna, działanie na szkodę jej i jej rodziny, namawianie do samookaleczenia. Wiesz, o kim mówi - dziecko tej kobiety to 20-letnia transpłciowa pacjentka, która przyszła do Ciebie po pomoc w zorganizowaniu niezbędnych badań i konsultacji, które pozwolą jej na rozpoczęcie procesu korekty płci. Pacjentka wspominała, że nie ma kontaktu z rodzicami z powodu ich braku akceptacji dla jej transpłciowości. Jak poprowadzisz rozmowę z jej matką?</p>	<p>D.W5., D.W17 D.U1, D.U4, D.U5, D.U15, U1, U2, K1, K2</p>

	<p>Sytuacja 2. Od roku w trzech różnych pomiarach pani Barbara ma praktycznie niezmienny poziom cholesterolu. Nie ma to większego sensu – lekarz włączył odpowiedni lek, dwukrotnie zwiększył dawkę, a to ani drgnie - zupełnie, jakby pacjentka w ogóle nie brała tabletek. Pierwszy raz pani Barbara trafia właśnie do Ciebie. Chyba trzeba mocniej zgłębić ten temat...</p> <p>Sytuacja 3. Wróciły wyniki 8-letniej Marysi – infekcja, którą masz leczyć, może być niemal wyłącznie skutkiem molestowania seksualnego. Słyszysz jak za drzwiami huczy głos jej ojczyma – na dziecko syczy, do Ciebie zawsze unizony, czarujący, koncyljarny. Jest jedynym opiekunem Marysi i z wielu przyczyn - przez to główną podejrzaną osobą. Podjęliście decyzję w ramach oddziału - dziewczynka nie wróci pod opiekę ojczyma, dopóki jej sprawą nie zajmie się sąd. Teraz trzeba mu tylko przekazać, że zaraz zostanie z oddziału wyproszony...</p> <p>Sytuacja 4. Starsza pani na spokojnie tłumaczy: "Nie mogę iść teraz do szpitala. Mój brat ma 90 lat, nie wychodzi z mieszkania, ja mu gotuję jedzenie. To ja robię zakupy dla Pana Stasia spod trójki, on od dawna nie chodzi. No i mam trzy koty przybłądy... Jeśli teraz pójde do szpitala, nie będzie nikogo, kto może się nimi zająć". Patrzysz ponownie na EKG – niejednoznaczny zapis, który może świadczyć o niedokrwieniu serca i zagrażającym zawale. Jesteś przekonany, że pacjentka powinna trafić do szpitala. Jesteś też przekonany, że namówienie ją na to będzie bliskie niemożliwości. Ale jakiś plan trzeba teraz zbudować...</p>	
--	--	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Uzupełniająca

Silverman J., Kurtz S., Draper J., Umiejętności komunikowania się z pacjentami, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W5., D.W17 D.U1, D.U4, D.U5, D.U15	<p>Zapoznanie się z wyznaczonymi materiałami e-learningowymi i realizacja zadań w kursie e-learningowym.</p> <p>Realizacja zadań w trakcie spotkań stacjonarnych oraz pracy własnej i grupowej (np. Udział w rozmowie z symulowanym pacjentem, opracowanie pytań do listy kontrolnej)</p>	<p>55%</p> <p>Uzyskanie minimum 11 punktów (max. 20 punktów) za realizację zadań w trakcie spotkań stacjonarnych.</p>

9. INFORMACJE DODATKOWE

Fakultet funkcjonuje w systemie MIX & MATCH. Student po zapisie na kurs wybiera dwa z czterech modułów, które chce zrealizować: (1) zdrowie i komunikacja z osobami LGBT+, (2) Komunikacja z pacjentami stosującymi leczenie niemedyczne [też: alternatywną "medycynę"], (3) Przemoc wobec pacjenta - komunikacja z pacjentem i sprawcą przemocy, (4) Shared decision-making – komunikacja w kontekście diagnostyki i włączania leczenia pacjenta. Pod warunkiem uruchomienia fakultetu. Wszystkie moduły będą uruchomione, nawet, jeżeli chęć uczestnictwa w danym module zgłosi wyłącznie jedna osoba.

Realizacja każdego modułu składa się z elementów:

- zapoznania z odpowiadającym mu e-learningiem i wypełnienia końcowego testu dotyczącego najistotniejszych idei w obrębie tematyki objętej modułem (liczba podejść do testu jest nieograniczona)
- aktywnego udziału w odpowiadających mu zajęciach z Symulowanym Pacjentem (jedno spotkanie trwające 5 godzin akademickich na każdy moduł)

Uwaga: jednym z elementów fakultetu są symulacje. Z powodu tematyki poruszanych treści problemy przedstawiane w symulacjach mogą być obciążające emocjonalnie (bycie świadkiem zdarzeń przemocowych, rozmowy z symulowanymi sprawcami przemocy, rozmowy z pacjentami u kresu życia itp.). Możliwość przećwiczenia dostępnych reakcji na tak trudne sytuacje daje słuchaczom większą pewność w późniejszej pracy z rzeczywistymi pacjentami.

Sumarycznie w czasie trwania fakultetu odbędą się 4 spotkania stacjonarne (po 5 godzin dydaktycznych). Każdy uczestnik bierze udział w minimum dwóch z nich, zgodnie z wybranymi modułami. Termin spotkań stacjonarnych zostanie uzgodniony z osobami, które zapiszą się na zajęcia. Możliwe są terminy popołudniowe lub weekendowe.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich